

CONTEXTIO
Ethnographic

Delrapport 1 projekt Respondere

Effektutvärdering med fokus på samhällsekonomi

Samordningsförbundet Älv&Kust

2020-03-16

Innehållsförteckning

INLEDNING.....	3
BAKGRUND OCH UPPDRAG	3
Mål.....	3
Samhällsekonomisk effektutvärdering.....	4
NÅGRA UTGÅNGSPUNKTER KRING SAMHÄLLSEKONOMI	5
VARFÖR SAMHÄLLSEKONOMISK ANALYS?	6
NYTTAN MED ATT REDOVISA SAMHÄLLSEKONOMISKA EFFEKTER.....	6
HUR RÄTTVISANDE ÄR RESULTATET AV SAMHÄLLSEKONOMISK UTVÄRDERING?	6
BESKRIVNING AV TYPFALL.....	8
FÖRSTUDIE - TYPFALL.....	8
Genomsnittsdeltagaren – Föreläge.....	8
Genomsnittsdeltagaren – Efterläge.....	8
SAMHÄLLSEKONOMISKT RESULTAT	10
DEFINITION AV NYCKELTAL	10
PROJEKTETS RESULTAT	10
INTÄKTER	11
LÖNSAMHET OCH ÅTERBETALNINGSTID	11
ANALYS OCH SAMMANFATTNING	13
VAD KOSTAR DET ATT INTE GÖRA NÅGRA INSATSER?	13
AVSLUTNING.....	14
Till sist.....	14

Inledning

Bakgrund och uppdrag

Projekt Respondere är ett samverkansprojekt mellan tre samordningsförbund och Försäkringskassan; Samordningsförbundet Älv&Kust, Samordningsförbundet Insjöriket och Samordningsförbundet Göteborg (f.d. Göteborg centrum). Projektägare är Samordningsförbundet Älv&Kust. Målgruppen är unga vuxna med psykisk ohälsa som står långt från arbetsmarknaden, med eller utan aktivitetsersättning. Projekt Respondere är beviljat finansiering från Svenska ESF-rådet.

Genomförandet av projekt Respondere bedrivs i tre delprojekt. Delprojekt Convinere genomförs av Samordningsförbundet Älv&Kust och fokuserar dels på övergången mellan förlängd skolgång och möjligheten att finna lämpliga åtgärder inom det arbetsmarknadspolitiska området för att möjliggöra fortsatt arbete/studier. Dels fokuserar den andra delen av delprojektet på de som har några år kvar på sin aktivitetsersättning, vilka ej bedöms få varaktig sjukersättning.

Delprojekt ACTivera genomförs av Samordningsförbundet Insjöriket. ACTivera fokuserar dels på individer som nyligen blivit beviljade aktivitetsersättning, dels på de som är i slutskedet av ersättningsformen, främst åldern 27 – 29 år.

Delprojekt Från skola till arbetsliv genomförs av Samordningsförbundet Göteborg. Från skola till arbetsliv fokuserar på målgruppen UVAS (Unga som Varken Arbetar eller Studerar) i åldern 16 – 29 år.

Mål

Projekt Respondere förväntar sig att kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden, med eller utan funktionsnedsättning, ska närma sig arbete eller studier. Alternativt ska de kunna tillgodogöra sig vidare insatser inom arbetslivsinriktad rehabilitering inom näringslivet eller inom den sociala ekonomin.

Antal deltagare:

- Projektet ska ha 300 deltagare; 141 kvinnor och 159 män

Mål:

- 40 procent av deltagarna ska komma i arbete/studier; 56 kvinnor och 64 män
- 40 procent av deltagarna ska närma sig arbetsmarknaden; 56 kvinnor och 64 män
- 20 procent av deltagarna avslutas av andra orsaker; 28 kvinnor och 32 män

Indikatorer:

- 70 procent av deltagarna ska kunna bryta sin nuvarande passivitet; 99 kvinnor och 111 män

Samhällsekonomisk effektutvärdering

Inom ramen för den effektutvärdering som Contextio, i samarbetet med Payoff, ansvarar för ska en samhällsekonomisk effektutvärdering göras. Som ett första steg genomförs denna förstudie, vilken ska visa på troliga samhällsekonomiska resultat och effekter av projekt Respondere. Resultatet kan i nästa steg användas som målbild för projektet. I projektets slutfas kommer en samhällsekonomisk effektutvärdering göras av det faktiska resultat som projekt Respondere har skapat.

Beräkningarna i denna förstudie genomförs med Payoffs modell för samhällsekonomiska effektutvärderingar, Nyttosam. Underlaget för beräkningarna har arbetats fram i samråd med projektpersonal och projektägare, vilka har god kunskap om målgruppen och de metoder som projekt Respondere kommer att använda sig av.

Syftet med denna rapport är att beskriva samhällsekonomiska effekter på kortare och längre sikt av att införa det arbetssätt som utvecklats och implementerats inom ramen för projekt Respondere. Rapporten utgör ett komplement till övriga rapporter som görs inom ramen för den övergripande effektutvärderingen.

Målet med rapporten är att beslutsfattare, projektpersonal och övriga berörda skall få ökad förståelse för värdet av sociala investeringar samt ökad kunskap om de värden som skapas i projekt Respondere.

Några utgångspunkter kring samhällsekonomi

Ett årligt utanförskap för en individ kostar samhället i genomsnitt cirka 600 000 kr per person och år. Det visar resultaten av de långt över hundra olika sociala projekt, som Payoff utvärderat ur ett samhällsekonomiskt perspektiv sedan 2007. Kostnaderna för samhället utgörs framför allt av att deltagaren inte arbetar men också av att deltagaren är i behov av mera vård- och handlägningsresurser än vad som normalt skulle varit fallet om personen försörjde sig själv och befann sig i ett arbete.

Inom Payoff anser vi att samhällets resurser många gånger inte används på ett optimalt sätt för att förhindra och åtgärda utanförskap. Konsekvensen av detta är att alltför många människor hamnar i ett utanförskap som ofta tar lång tid att bryta. Några exempel på brister i samhällets oförmåga att arbeta rationellt:

- Ingen enskild aktör har ansvar för utanförskapet och ser därför inte helheten.
- Brist på helhetssyn skapar ”gråzoner” angående ansvar. Resultatet blir ”stuprörsagerande” inom respektive organisationer. Det behövs mer fokus på individens process.
- Individer i åtgärder har flera olika handlingsplaner, istället för en samordnad handlingsplan med tydliga mål och med fokus på arbete och att hållbar egenförsörjning.
- De flesta verksamheter inom offentliga och sociala sektorn styrs och följs upp med fokus på kostnader under det aktuella budgetåret, dvs. kortsiktigt.
- Kostnadsfixering och kortsiktighet gör att sannolika, framtida intäkter och kostnadsreduceringar sällan beräknas eller synliggörs.

Ovanstående situation och beskrivning innebär i praktiken att ingen enskild aktör har incitament för att ta ansvaret för ett utanförskap eller att satsa på främjande, förebyggande eller tidiga åtgärder.

För att få en mer genomgripande förändring krävs att insatser för målgrupper i utanförskap ses som en social investering där initialkostnaden kan vara omfattande, men som också ger möjligheter till en avkastning/återbetalning/minskade kostnader på sikt. För detta kan det krävas att:

- Prova nya former för att organisera, samverka och styra verksamheter utifrån en helhetssyn.
- Arbeta med ett långsiktigt perspektiv och anpassa styr-, budget- och uppföljningssystem, där möjligheter till investeringar och samverkan skapas.
- Komplettera styrmodeller med samhällsekonomiska mål, beräkningar och analyser för att bredda perspektiven.
- Ta vara på lärandet och de strategiska, strukturella och organisatoriska värdena av ett projekt och implementera dessa i de reguljära verksamheterna.

Varför samhällsekonomisk analys?

Det samhällsekonomiska perspektivet beskriver hur en viss insats, eller verksamhet, har påverkat samhället som helhet. Det lyfter fram hur samhällets olika aktörer, inklusive deltagarna, påverkats med avseende på de ekonomiska effekter som är kopplade till insatsen. På vilket sätt har t.ex. kommun/stad påverkats i förhållande till lands-ting/region, Arbetsförmedling och Försäkringskassa?

Den traditionella projektredovisningen, uppföljningen och utvärderingen av olika samhällsinsatser beskriver ofta hur ett projekt har genomfört planerade aktiviteter och att det har skett inom ramen för beviljad budget. Ett långsiktigt samhällsekonomiskt perspektiv beskriver dessutom värdet av projektets eller insatsens långsiktiga nytta för samhället. Även insatsens ekonomiska konsekvenser för individen beskrivs.

Genom att använda sig av samhällsekonomiska beräkningar kan ytterligare kunskap om projektet lyftas fram. Det bidrar till lärandet om vilka effekter som uppstår. Mer värden kan identifieras så att det kan ske en fortsatt utveckling av metoder, samverkan och sist, men inte minst, underlätta en spridning av resultatet och beslut om eventuell implementering.

Vidare kan synliggörandet av den samhällsekonomiska nyttan skapa underlag för diskussioner kring hur finansieringen av liknande projekt och verksamheter ska fördelas. Det ger också möjlighet till att jämföra resultat från olika projekt, för att på så sätt öka den framtida nyttan/effekten av satsningar som genomförs med offentliga medel.

Nyttan med att redovisa samhällsekonomiska effekter

Genom att redovisa de samhällsekonomiska effekterna av en insats kan beslutsfattare få en mer komplett bild för att kunna analysera resultat och effekter. Den traditionella kostnadsredovisningen kompletteras med information om vilka intäkter och vilken nytta som skapas genom satsningar på målgruppen för insatsen. Det bidrar till att:

- Se insatser inom den offentliga och sociala sektorn som investeringar och satsningar på välfärd och inte bara som kostnader.
- Underlätta för en aktör att tänka på helheten och se effekter, vilka i vanliga fall är dolda eftersom dessa poster inte syns i den egna redovisningen. På så sätt kan de aktörer som arbetar med insatserna undvika "hemmablindhet" och suboptimering.
- Motivera initiala kostnader för en implementering med tanke på potentiella resultat av insatsen, dvs ökad nytta/intäkter och minskade kostnader för samhället på längre sikt.

Hur rättvisande är resultatet av samhällsekonomisk utvärdering?

Med utgångspunkt från Payoffs principer och antaganden kan vi inte säga att en utvärdering visar "hela bilden" av verkligheten. Mänskligt beteende påverkas av många

olika faktorer och det är svårt att beskriva effekterna exakt. Beräkningarna ska ses som indikatorer på de effekter som uppstår, dvs. visa på effekternas riktning och nivå.

I denna förstudie ingår inte att värdera ”mjuka” data såsom påverkan på livskvalitet, självförtroende och attityder etc. Vår socioekonomiska analys utgår helt från de fakta som finns tillgängliga kring hur individen har försörjt sig, värdet av den produktion som individen skapar genom arbete samt kostnader för olika typer av stöd och resurser, exempelvis inom hälso- och sjukvården. I den kommande utvärderingen av projekt Respondere kommer vi att analysera kunskap och resultat från den samhällsekonomiska utvärderingen tillsammans med kunskap från den mer processinriktade delen av utvärdering.

Beskrivning av typfall

Vid en workshop i oktober 2019 med representanter från berörda parter arbetades underlag fram för denna samhällsekonomiska förstudie. Syftet med workshopen var att, med hjälp av de närvarandes kunskap om deltagarna och projekt Respondere, beskriva en genomsnittsdeltagares livssituation, med fokus på hur deltagaren försörjer sig och hur omfattande stöd från samhället som personen är i behov av. Underlaget, vilket beskrivs nedan, har sedan använts för att göra en samhällsekonomisk prognos över troliga resultat och effekter av projekt Respondere.

Förstudie - typfall

Målgruppen för projekt Respondere är unga vuxna med psykisk ohälsa som står långt från arbetsmarknaden, med eller utan aktivitetsersättning. I vårt Föreläge beskrivs en bedömning avseende hur individerna i målgruppen i genomsnitt försörjer sig samt hur och i vilken omfattning de är i behov av stöd från olika samhällsaktörer.

Genomsnittsdeltagaren – Föreläge

Den genomsnittlige deltagaren försörjer sig i Föreläget, 12 månader före projektstart, på följande sätt:

- Aktivitetsersättning, 60 %
- Försörjningsstöd, 30 %
- Sjukpenning, 5 %
- Familjen, 5 %

De genomsnittliga behoven av offentliga stödresurser ser ut på följande sätt;

- Boendestöd, 0,5 g/vecka
- Läkare primärvården, 1 g/år
- Läkare somatik, 1 g/år
- Läkare psyk, 1 g/år
- Psykolog, 1 g/år
- Sjuksköterska, 10 ggr/år
- Psykiatri, 2 vårddygn/år

Genomsnittsdeltagaren – Efterläge

I vårt Efterläge beskrivs hur deltagarens livssituation har förändrats med hjälp av projekt Respondere och i förhållande till hur situationen såg ut i Föreläget.

Den genomsnittlige deltagaren försörjer sig i Efterläget 12 månader efter avslut i projektet, på följande sätt:

- Aktivitetsersättning, 40 %
- Eget arbete, 25 % - varav hälften med lönebidrag
- Studier med studiestöd, 15 %
- Försörjningsstöd, 15 %
- Sjukpenning, 5 %

Behoven av offentliga stödresurser är oförändrade jämfört med Föreläget. Det betyder att individen fortfarande är i behov av ett relativt omfattande stöd från samhället för att klara av de stegförflyttningar mot arbete och studier som beskrivs ovan. Förhoppningen är naturligtvis att personen på längre sikt mår så mycket bättre att resursförbrukningen kommer att minska.

Samhällsekonomiskt resultat

Nedan redovisas en sammanställning av resultatet från de samhällsekonomiska beräkningarna som är gjorda för projektet. I beräkningarna utgår vi från att verksamheten som omfattas av projektet totalt har 300 deltagare.

Definition av nyckeltal

De *intäkter* som beskrivs består dels av värdet av den ökade produktionen som individerna åstadkommer genom att projektet stödjer deltagarna till arbete, dels av värdet av den minskade resursförbrukning som är ett resultat av att deltagarna mår bättre och har mindre behov av handläggning av olika stöd och ersättningar. Intäkterna är årligen återkommande. Utvecklas deltagarna ytterligare i framtiden kommer intäkterna att öka och försämras deltagarna kommer de framtida intäkterna att minska.

Lönsamhet beskriver värdet som finns kvar efter att kostnaderna för projektet har räknats bort, dvs. intäkter minus kostnader. Eftersom intäkterna är årligen återkommande medan projektkostnaden är en engångspost kan lönsamheten på kort sikt vara låg eller negativ, medan den på sikt kan skapa betydande värden i samhället. Ett alternativt sätt att beräkna lönsamheten är att "skriva av" projektkostnaden under de antal år som insatsen bedöms ha effekt på deltagarnas beteende, dvs en social investering.

Återbetalningstid är den tid som det tar för samhället att få tillbaka de resurser som har satsats i projektet Respondere, dvs. den tid det tar för att skapa intäkter som överstiger den totala projektkostnaden.

Med *potential* avses de outnyttjade intäkter och de kostnader som finns för deltagarna. Då deltagarna ökar sin tjänstgöringsgrad och minskar sina behov av stöd från samhället frigörs en del av den ursprungliga, tillgängliga potentialen vilket innebär att samhällets kostnader för deras utanförskap minskar. Om alla deltagare kommer i heltidsarbete utan subventioner och ingen av deltagarna har kvar något behov av stöd har all potential frigjorts. Det innebär att minskad potential ska tolkas som att insatsen har gått i positiv riktning.

Projektets resultat

Projektet Responderes arbetsmetod skapar i genomsnitt en samhällsekonomisk intäkt motsvarande 52 000 kr på år och deltagare genom att deltagarna minskar sitt behov av bidrag och ökar sin egenförsörjning genom arbete. Intäkten består dels av 56 000 kr per år i ökat produktionsvärde genom att 25 procent av deltagarna förväntas komma i arbete. Parallellt ökar kostnaderna för bland annat kommunal utbildning med i genomsnitt 4 000 kr per år. Utbildning är en positiv utveckling för individen och bör ses som en social investering. Men på kort sikt är utbildning att betrakta som en samhällsekonomisk kostnad.

För den totala gruppen på 300 deltagare motsvarar det en samhällsekonomisk intäkt på 15,7 mkr per år. Återbetalningstiden för den samhällsekonomiska insatskostnaden, ESF-finansiering samt parternas medfinansiering, är 39 månader.

De stora vinnarna är kommunen, försäkringskassan och deltagarna.

- Kommunens/stadens ökade intäkter/minskade kostnader motsvarar 5,3 mkr per år. Intäkten består av minskade kostnader för utbetalning och handläggning av försörjningsstöd samt av ökade kostnader för studier. Dessutom skapas skatteintäkter när en del av deltagarna går till arbete.
- Försäkringskassans ökade intäkter/minskade kostnader motsvarar 5,8 mkr per år. Detta består av minskade kostnader för aktivitetsersättning och handläggning.
- Den totala gruppen (300 st) ökar sin disponibla inkomst med 6,9 mkr per år, motsvarande 23 000 kr per deltagare och år. Det beror främst på att en relativt stor andel av deltagarna kommer i arbete vilket påverkar deras inkomst positivt. Även studiemedel påverkar individernas disponibla inkomst, men då bara bidragsdelen. Lånedelen ska betalas tillbaka.

Intäkter

I tabell 1 nedan redovisas en sammanställning över de troliga intäkter projektet kommer att generera på kort sikt (ett år) och på medellång sikt (fem år). Intäkterna är redovisade för samhället som helhet, samt uppdelat på Försäkringskassan, Arbetsförmedling, region och kommun/stad.

Tabell 1. Intäkter på kort och medellång sikt för samhället som helhet samt för Försäkringskassa, Arbetsförmedling, region och kommun.

	Totalt, kort sikt (1år)	Per deltagare, kort sikt	Totalt, medellång sikt (5 år)
Samhället	15 706 000 kr	52 000 kr	78 531 000 kr
Försäkringskassa	5 807 000 kr	19 000 kr	29 037 000 kr
Arbetsförmedlingen	-9 495 000 kr	-32 000 kr	-47 473 000 kr
Region	1 046 000 kr	3 000 kr	5 232 000 kr
Kommun/stad	5 273 000 kr	18 000 kr	26 366 000 kr

De ökade intäkterna för Försäkringskassan består av minskade kostnader för aktivitetsersättning och handläggning. Regionens ökade intäkter beror på ökade skatteintäkter. Kommunens intäkter består av minskade kostnader för försörjningsstöd, lägre handläggningkostnader, ökade skatteintäkter samt ökade kostnader för kommunala studier. Arbetsförmedlingen har ökade kostnader för subventionerade anställningar, inklusive handläggning av dessa.

Lönsamhet och återbetalningstid

I tabell 2 nedan redovisas en sammanställning över insatsens lönsamhet för samhället som helhet och för aktörerna, dvs insatsens intäkter minus insatskostnaden. Lönsamheten redovisas såväl ur ett kortsiktigt som ett medellångt perspektiv. Dessutom

redovisas återbetalningstiden, vilken anger efter hur lång tid som insatskostnaden är återbetald i form av ökade intäkter och/eller minskade kostnader.

Tabell 2. Lönsamhet på kort och medellång sikt samt återbetalningstid för samhället som helhet samt för olika sektorer i samhället.

	Kort sikt	Medellång sikt	Per deltagare, kort sikt	Payoff-tid, mån	Per deltagare, medellång sikt
Samhället	-34 044 000 kr	28 781 000 kr	-113 000 kr	39	96 000 kr
Försäkringskassan	-1 185 000 kr	22 045 000 kr	-4 000 kr	15	73 000 kr
Arbetsförmedlingen	-13 339 000 kr	-51 317 000 kr	-44 000 kr	neg	-171 000 kr
Rregion	-2 798 000 kr	1 388 000 kr	-9 000 kr	45	5 000 kr
Kommun	-1 367 000 kr	19 726 000 kr	-5 000 kr	16	66 000 kr

För samhället är projektet lönsamt efter 39 månader vilket motsvarar drygt tre år. Trots den relativt goda intäkten blir återbetalningstiden så pass lång beroende på att insatskostnaden är relativt hög, 166 000 kr per deltagare och år.

Insatskostnaden finansieras till 47 procent av ESF medan resten finansieras av Stenungssunds kommun, Ale kommun, Försäkringskassa samt Samordningsförbundet Insjöriket, Samordningsförbundet Göteborg och Samordningsförbundet Älv&Kust.

Återbetalningstiden för Försäkringskassan är 15 månader. För kommunsektorn är intäkterna under första året något mindre än insatskostnaden, efter 16 månader är insatsen dock lönsam även för kommunen. Arbetsförmedlingen som har ökade kostnader bidrar dessutom till insatskostnaden, via sin andel av samordningsförbundens finansiering. Därför kommer Arbetsförmedlingen i detta projekt att ha en negativ lönsamhet, så länge som deltagarna är beroende av subventionerade anställningar. Detta är inte konstigt. Istället ska Arbetsförmedlingen ses som en möjliggörare för individen, vilket ingår i Arbetsförmedlingens grundläggande uppdrag.

Projektet är finansierat av samordningsförbunden tillsammans med ESF, vilket står för 47 procent av finansieringen. Vi utgår i dessa beräkningar från att den del av insatskostnaden som samordningsförbunden ansvarar för fördelas lika mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, regionen och kommunen, enligt deras ansvar för samordningsförbundens ekonomi. Om projektet i framtiden implementeras och finansieringen då ändras kommer även lönsamheten för respektive aktör att ändras. För de aktörer som tar ett större ansvar för insatskostnaderna kommer lönsamheten att sjunka och återbetalningstiden att öka. För de aktörer som får minskade kostnader för insatsen kommer lönsamheten att öka och återbetalningstiden att sjunka.

Analys och sammanfattning

Samhällets intäkter är summan av värdet på den produktion som skapas när individer kommer i arbete eller kan öka sin tjänstgöringsgrad samt värdet av den minskade resursförbrukning som uppstår när personerna mår bättre och behöver mindre stöd från samhället. En insats blir lönsam när intäkterna överstiger kostnaderna för insatsen.

Kommunen/stadens intäkter förväntas öka genom den insats som projekt Respondere för målgruppen. Det beror på att deltagarnas behov av försörjningsstöd och handläggning minskar, att de skapar ökade skatteintäkter när de kommer i arbete, men att de på kort sikt även skapar ökade kostnader för kommunal utbildning. Utbildning bör ses som en positiv stegförflyttning och en social investering som betalar sig på längre sikt. Men på kort sikt ökar kommunens kostnader för den kommunala utbildningen.

Försäkringskassan får ökade intäkter genom att målgruppen minskar sitt behov av aktivitetsersättning och handläggning.

Arbetsförmedlingen kommer med stor sannolikhet att få ökade kostnader på grund av projekt Respondere. Orsaken är att Respondere stödjer personer i utanförskap till anställningar som delvis är subventionerade. Detta ligger helt i linje med Arbetsförmedlingens viktiga uppdrag och förmedlingen bör därmed ses som en möjliggörare för deltagarnas utveckling.

Regionen får ökade skatteintäkter när deltagare kommer i arbete. På kort sikt är bedömningen att behovet av stöd från vården är oförändrat. Men om deltagarna på sikt mår bättre kommer behovet av vård att minska och då ökar regionens intäkter ytterligare.

De stora vinnarna är deltagarna. Deltagarna förbättrar sin privatekonomi när de kommer i arbete, minskar sitt beroende av bidrag och kan känna stolthet att de helt eller delvis kan försörja sig själva.

Återbetalningstiden för samhället för de resurser som har satsats i projekt Respondere är 39 månader. Det får ses som en relativt lång tid. Men målgruppen står långt från arbetsmarknaden och utan stöd från Respondere är det sannolikt att många individer skulle ha fortsatt att leva i ett långvarigt utanförskap. Om deltagarnas status och arbetsförmåga ökar i framtiden kommer återbetalningstiden att minska ytterligare. Om insatsens resultat inte är hållbara kommer deltagarna att försämrats och därigenom kommer återbetalningstiden att förlängas.

Vad kostar det att inte göra några insatser?

Inom ramen för projekt Respondere har resurser satsats på en målgrupp som har behov av stöd och hjälp för att klara av att fungera i samhället. Vid en första anblick kan man anse att det är dyrt att stödja denna grupp. Men genom att titta på värdet av den produktion som individerna skulle kunna skapa om de var i arbete och dessutom lägga till värdet av den resursförbrukning som faktiskt förekommer får vi ett mått på vad det kostar att inte göra några insatser för denna målgrupp.

Samhällets potential, dvs. den totala utanförskapskostnaden, för dessa 300 individer före de får stöd från Respondere är 195 mkr per år, vilket motsvarar ca 650 000 kr per år och individ. Genom att sätta in insatser ökar samhällets intäkter genom att individernas produktionsvärde ökar. I Efter-läget är potentialen fortfarande cirka 179 mkr för den totala målgruppen, vilket visar att det finns anledning att även i fortsättning stötta denna grupp.

Avslutning

Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv finns mycket att vinna på att bryta utanförskap och att tiden i utanförskap förkortas. En individ i utanförskap kan i många fall kosta över 600 000 kronor per år. Detta belopp är beräknat med utgångspunkt från att personen inte har något arbete, dvs. inte skapar någon produktion, samt förbrukar samhällets resurser inom hälso- och sjukvård, omsorg och myndigheter. Om individerna dessutom är i behov av specialiststöd ökar potentialen för de samhällsekonomiska vinster som kan uppkomma ytterligare.

Förutom samhällsnyttan leder många gånger denna typ av projekt även till att individerna själva får en förbättrad ekonomi och förmodligen även en ökad livskvalitet och förbättrad hälsa.

Till sist

Denna förstudie visar i vilken omfattning samhällsekonomiska värden kan skapas om projekt Respondere skapar de resultat som personalen har bedömt ska uppstå. Om det faktiskt blir så kommer att visa sig när vi gör den samhällsekonomiska utvärderingen av de faktiska resultaten i slutet av projekttiden.

Göteborg 2020-03-16

Jonas Huldt och Claes Malmquist

Payoff AB